

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXXVII. — Wydana i rozesłana dnia 22. grudnia 1895.

Treść: № 190. Rozporządzenie, zawierające postanowienia o przewożeniu Łabą od Melnika aż do granicy austriacko-niemieckiej takich przedmiotów niebezpiecznych, które nie należą do rozsadzających, tudzież materyałów gryzących.

190.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych z dnia 12. grudnia 1895,

zawierające postanowienia o przewożeniu Łabą od Melnika aż do granicy austriacko-niemieckiej takich przedmiotów niebezpiecznych, które nie należą do rozsadzających, tudzież materyałów gryzących.

Umówione z Rządem cesarsko-niemieckim postanowienia co do przewożenia Łabą na przestępstveni od złączenia się Małej Łaby z Wełtawą pod Melnikiem aż do granicy austriacko-niemieckiej, przedmiotów jako palne niebezpiecznych, które do rozsadzających nie należą, jakoteż materyałów gryzących, podają się niniejszym do wiadomości z tem nadmienieniem, że takowe nabywają mocy obowiązującej od dnia 1. stycznia 1896.

§. 1.

Za przedmioty niebezpieczne jako palne uważa się w duchu niniejszego rozporządzenia następujące:

- Olej skalny surowy i jego przetwory destylacyjne (eter oleju skalnego, gazolina, neolina, benzyna, ligroina, nafta, essencja oleju skalnego, olej skalny oczyszczony, olej do czyszczenia itd.);
- materyał lotne wyrabiane ze smoły lub olejów smołowych (ze smoły węgli kamiennych i brunatnych);

- eter siarczany (eter etylowy), kleina i alkohol siarczany;
- kwas azotowy czerwony dymiący;
- fosfor biały i żółty, jakoteż fosfor czerwony (bezkształtny);
- puszki Buchera do gaszenia ognia.

Za materyały gryzące uważa się w duchu niniejszego rozporządzenia kwasy mineralne płynne (kwas siarczany, kwas azotowy i kwas solny).

1. Przedmioty niebezpieczne jako palne.

§. 2.

1. Olej skalny, surowy i oczyszczony, o ile przy ciepłocie 17·5 stopni Celsiusa jego ciężar gatunkowy wynosi najmniej 0·780, albo, gdy barometr wskazuje 760 milimetrów (redukowanych do poziomu morza) w aparacie Abla wydaje parę nie zapalającą się w ciepłocie poniżej 21 stopni Celsiusa (Testpetroleum);

2. oleje wyrabiane ze smoły węgli brunatnych, o ile mają ciężar gatunkowy najmniej taki, jak wyżej ustanowiony (olej solarny, fotogien itd.);

3. wreszcie oleje ze smoły węgli kamiennych, których ciężar gatunkowy wynosi mniej niż 1·0 (benzol, toluol, ksylol, kumol itd.), jakoteż olej mirbanowy (nitrobenzol)

przewozić wolno Łabą, o ile nie używa się statków skrzyniowych, umyślnie do tego zbudowanych, tylko

albo

- w bardzo dobrych, trwałych beczkach,
- albo

- b) w naczyniach metalowych szczelnych i wytrzymały albo
- c) w naczyniach szklanych lub kamionkowych; w tym jednak przypadku z zachowaniem następujących przepisów:
  - aa) jeżeli więcej naczyń stanowią jedną posyłkę, należy je zapakować w grubych skrzyniach drewnianych i natłoczyć mocno słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami szypkimi;
  - bb) gdy się posyła po jednym naczyniu, pakować je można w koszach lub kubłach mocnych, dobrze przytwierdzonem i wiekami, jakież rękojęciami opatrzonych i dostatecznie wysłanych materiałem pakowym; jeżeli wieko zrobione jest ze słomy, trzciny, sitowia, i tym podobnego materiału, powinno być nasycone mlekiem glinianem lub wapiennem albo innym materiałem tego rodzaju z dodaniem szkła wodnego. Waga brutto jednej posyłki w naczyniu szklanem nie może wynosić więcej nad 60 kilogramów, w naczyniu kamionkowem więcej nad 75 kilogramów.

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj §. 11.

§. 3.

Olej skalny, surowy i oczyszczony, naftę tudzież destylaty oleju skalnego i nafty, o ile ciężar gatunkowy tych przedmiotów przy 17·5 stopniach Celsiusa wynosi mniej niż 0·780 a więcej niż 0·680 (benzyna, ligroina i olej do czyszczenia), przewozić wolno żabę o ile nie używa się statków skrzyniowych umyślnie do tego zbudowanych, tylko:

albo

- aa) w bardzo dobrych, trwałych beczkach, albo
- b) w naczyniach metalowych szczelnych i wytrzymały, albo
- c) w naczyniach szklanych lub kamionkowych; w tym jednak przypadku z zachowaniem następujących przepisów:
  - aa) jeżeli więcej naczyń stanowią jedną posyłkę, należy zapakować je w grubych skrzyniach drewnianych i natłoczyć mocno słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami szypkimi;
  - bb) gdy się posyła po jednym naczyniu, pakować je można w koszach lub kubłach mocnych, dobrze przytwierdzonem wiekami jakież rękojęciami opatrzonych i dostatecznie wysłanych materiałem pakowym; jeżeli wieko zrobione jest ze słomy, trzciny, sitowia i tym podobnego materiału, powinno być nasycone mlekiem glinianem lub wapiennem albo innym materiałem tego rodzaju z dodaniem szkła wodnego. Waga brutto jednej posyłki nie może wynosić więcej jak 40 kilogramów.

Co się tyczy pakowania razem z innemi przedmiotami, porównaj §. 11.

Każda z osobna paka powinna być opatrzona wyraźnym napisem „Ostrożnie z ogniem“ wydrukowanym na czerwonym tle. Nadto kosze i kubły z naczyniami szklanemi lub kamionkowemi winny mieć napis „Trzeba nieść ręką“.

§. 4.

Eter skalny (gazolina, neolina itp.) i tym podobne wytwory łatwo zapalne wyrobione z nafty lub smoły z węgli brunatnych, o ile ciężar gatunkowy tych przedmiotów przy 17·5 stopniach Celsiusa wynosi 0·680 lub mniej, wolno przewozić żabę tylko:

albo

- a) w naczyniach metalowych szczelnych i wytrzymały,
- b) w naczyniach szklanych lub kamionkowych; w tym jednak przypadku z zachowaniem następujących przepisów:
  - aa) jeżeli więcej naczyń stanowią jedną posyłkę, należy pakować je w grubych skrzyniach drewnianych i natłoczyć mocno słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innemi ciałami szypkimi;
  - bb) gdy się posyła po jednym naczyniu, pakować je można w koszach lub kubłach mocnych, dobrze przytwierdzonem wiekami jakież rękojęciami opatrzonych i dostatecznie wysłanych materiałem pakowym; jeżeli wieko zrobione jest ze słomy, trzciny, sitowia i tym podobnego materiału, powinno być nasycone mlekiem glinianem lub wapiennem albo innym materiałem tego rodzaju z dodaniem szkła wodnego. Waga brutto jednej posyłki nie może wynosić więcej jak 40 kilogramów.

Co się tyczy pakowania razem z innemi przedmiotami, porównaj §. 11.

Każda z osobna paka powinna być opatrzona wyraźnym napisem „Ostrożnie z ogniem“ wydrukowanym na czerwonym tle. Nadto kosze i kubły z naczyniami szklanemi lub kamionkowemi winny mieć napis „Trzeba nieść ręką“.

§. 5.

Eter siarczany (eter etylowy) wolno przewozić Łabą tylko:

albo

1. w naczyniach szczelnych z grubą blachą żelazną należycie zanitowanej lub zeszwejsowanej, mieszczącej w sobie najwięcej 500 kilogramów,

albo

2. w naczyniach metalowych lub szklanych szczelnie zamkniętych, ważących brutto najwięcej 60 kilogramów, których opakowanie powinno czynić zadość następującym przepisom:

a) jeżeli więcej naczyni stanowią jedną posyłkę, zapakować je należy w grubych skrzyniach drewnianych i utkać mocno słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi;

b) gdy się posyła po jednym naczyniu, pakować je można w koszach lub kubłach mocnych, dobrze przytwierdzonem wiekami, jakież rękojęciami opatrzonych i dostatecznie wysłanych materiałem pakowym; jeżeli wieko zrobione jest ze słomy, trzciny, sitowia lub tym podobnego materiału, powinno być nasycone mlekiem glinianem lub wapiennem lub innym podobnym materiałem z dodaniem szkła wodnego.

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj §. 11.

§. 6.

Kleinę wolno posyłać tylko w naczyniach metalowych lub szklanych całkiem szczelnie zamkniętych, które opakowane być powinny w następujący sposób:

1. jeżeli więcej naczyni z temi przetworami stanowią jedną posyłkę, pakować je należy w grubych skrzyniach drewnianych i utkać mocno słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi;

2. gdy się posyła po jednym naczyniu, pakować je można w koszach lub kubłach mocnych, dobrze przytwierdzonem wiekami jakież rękojęciami opatrzonych i dostatecznie wysłanych materiałem pakowym; jeżeli wieko zrobione jest ze słomy, trzciny, sitowia lub tym podobnego materiału, powinno być nasycone mlekiem glinianem lub wapiennem albo innym materiałem tego rodzaju z dodaniem szkła wodnego. Waga brutto jednej posyłki nie powinna wynosić więcej jak 60 kilogramów.

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj §. 11.

§. 7.

Alkohol siarczany wolno przewozić tylko:

albo

1. w naczyniach szczelnych z grubą blachą żelazną należycie zanitowanych, mających aż do 500 kilogramów pojemności,

albo

2. w naczyniach blaszanych ważących brutto najwięcej 75 kilogramów, wzmocnionych z dołu i u góry żelaznymi opaskami. Naczynia takie albo mieścić się powinny w koszach plecionych lub kubach albo być upakowane w skrzyniach słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi,

albo

3. w naczyniach szklanych zamkniętych w grubych skrzyniach drewnianych, wysłanych słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi.

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj §. 11.

§. 8.

Przewóz czerwonego dyniącego kwasu azotowego podlega następującym przepisom:

Jeżeli posyła się w baniach, flaszach lub kamionkach, takowe powinny być szczelnie zamknięte, dobrze opakowane i umieszczone w osobnych naczyniach lub koszach plecionych, opatrzonych w mocne przyrządy do wygodnego noszenia. Banie i flaszki powinny być w tych naczyniach otoczone wysuszoną ziemią wymoczkową lub innymi odpowiednimi suchemi ciałami ziemnymi w ilości przynajmniej równej ich pojemności.

Jeżeli się posyła w naczyniach metalowych, takowe powinny być całkiem szczelne i dobrze zamknięciami opatrzone.

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj §. 11.

§. 9.

Fosfor biały i żółty powinien być otoczony wodą w puszkach blaszanych, obejmujących najwięcej 30 kilogramów i zalutowanych, które mają być mocno zapakowane w grubych skrzyniach. Skrzynie powinny nadto mieć dwie mocne rękojęci, nie mają ważyć więcej nad 100 kilogramów i opatrzone być powinny zewnętrz napisami „wewnętrz fosfor pospolity żółty (biały)“ i „góra“.

Fosfor czerwony (bezkształtny) pakować należy w puszkach blaszanych dobrze zalutowanych, które umieszcza się w grubych skrzyniach, natłaczając trocinami. Skrzynie te ważyć powinny najwięcej 90 kilogramów i mieć z wierzchu napis: „wewnętrz fosfor czerwony“.

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj §. 11.

§. 10.

Puszki Buchera do gaszenia ognia wolno przewozić tylko w szkatułkach blaszanych. Szkatułki te mieścić się powinny w skrzyneczkach zawierających najwięcej 10 kilogramów, wewnątrz papierem wyklejonych. Następnie pakuje się te skrzyneczki w większych skrzynkach podobnież papierem wyklejonych.

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj §. 11.

§. 11.

Gdy przetwory chemiczne, wymienione w §§. 2 aż do 6, posyła się w ilościach nie przenoszących 10 kilogramów, wolno w tej samej posyłce łączyć je tak ze sobą, jak i z innymi przedmiotami, nie należącemi ani do rozsadzających, ani do gryzących (§. 1), ani też do palnych w §§. 7 aż do 10 wymienionych. Przedmioty te znajdują się mają wtedy w naczyniach szczelnie zamkniętych, tych rodzajów, które w §§. 2 aż do 6 są podane, upakowanych mocno w grubych skrzyniach sianem, otrębami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sykiem.

Kwas azotowy dymiący czerwony wolno tylko w tej samej ilości i w taki sam sposób łączyć w jedną posyłkę z takiemi samemi ilościami innych kwasów mineralnych, jakotęż z innymi przedmiotami nie należącemi ani do rozsadzających, ani do gryzących lub do palnych.

Alkohol siarczany (§. 7), gdy waga jego wynosi najwięcej 2 kilogramy, można łączyć w jedną posyłkę z innymi przedmiotami nie należącemi do materyałów rozsadzających, gryzących lub palnych, jeżeli alkohol siarczany posyła się we flaszach blaszanych, szczelnie zamkniętych, takowe zaś umieszczać są razem z innymi przedmiotami posyłki w grubej skrzyni i natoczone mocno słomą, sianem, otrębami, trocinami lub innymi ciałami sykiem.

Fosforu i puszek Buchera do gaszenia ognia nie wolno nawet w małych ilościach łączyć z innymi przedmiotami w jedną posyłkę.

§. 12.

Naczynia wymienione w §§ 2 aż do 11 (naczynia metalowe, beczki, skrzynie, kubły i kosze) ustawiać należy na statkach w taki sposób, żeby się o siebie nie obijaly ani też spaść nie mogły.

§. 13.

Na parowcach wolno przedmioty palne ładować tylko na pokładzie; na statkach służących do przewozu ludzi, zamknąć należy dla pasażerów odnośną część pokładu.

Na tratwach nie wolno ładować przedmiotów palnych.

§. 14.

Do tych lokal statku, w których umieszczone są przedmioty palne, wolno wchodzić tylko z lampami bezpieczeństwa i nie wolno w nich palić tytoniu. Jeżeli lokale te znajdują się pod pokładem, powinny być w sposób skuteczny wietrzone.

Na statkach, na których przedmioty palne są naładowane, nie wolno palić gołego ognia.

Przedmioty palne, naładowane na pokładzie, okryte być powinny płachtami szczelnie osłaniającymi.

§. 15.

Na statkach wiozących ładunek materyałów palnych powinna być wywieszona we dnie bandera błękitna z wielkimi białymi F (łacińskie drukowane), w nocy latarnia błękitna, takowe mają być przytwierdzone na maszcie lub na żerdzi w wysokości najmniej 4 metrów nad burtą.

Statkom takim przybijać wolno do lądu tylko w odległości najmniej 150 metrów od innych statków lub od budynków zamieszkałych, o ile Władza portowa a poza obrębem portów Władza policyjna miejskowa nie nakaże w większej lub nie dozwoli w mniejszej odległości przybijać do lądu.

Postanowienia niniejsze nie stosują się do statków wiozących tylko małe ilości (aż do 10 kilo a względnie alkoholu siarczanego aż do 2 kilo, porównaj §. 11), poszczególnych materyałów palnych bądź to w przepisanem oddzielnem opakowaniu, bądź też zapakowanych według przepisów razem z innymi przedmiotami (§. 11), z tem zastrzeżeniem, żeby waga ogólna wiezionych małych ilości materyałów palnych nie dochodziła 40 kilogramów. Władza portowa upoważniona jest zezwolić na dalsze wyjątki dla obrotu portowego.

§. 16.

Gdy statek obładowany przedmiotami palnymi przybije do miejsca przeznaczenia, dowódcę winien niezwłocznie uwiadomić właściwą Władzę policyjną lub portową o ilości i rodzaju naładowanych przedmiotów palnych i statek swój umieścić niezwłocznie w miejscu wyznaczonym.

Władza portowa jest upoważniona zezwalać na wyjątki od tych przepisów.

§. 17.

Gdy przedmioty palne mają być na statku ładowane lub z niego wyładowywane, dowódcę winien wprzód uwiadomić o tem właściwą Władzę policyjną lub portową.

Władza ta wyznacza stanowisko, w którym przedmioty te mają być ładowane lub wyładowywane i termin, w którym praca ta ma się rozpocząć i skończyć. Stanowisko takie powinno być jak najbardziej oddalone od budynków zamieszkałych. Przystęp do tego stanowiska dozwolony jest wyłącznie osobom mającym tam zajęcie.

Podeczas ładowania i wyładowywania nie wolno palić tytoniu ani rozniecać ognia lub używać gołego światła tak na statku jak i w pobliżu stanowiska.

W ciemności wolno ładować i wyładowywać tylko za szczególnym pozwoleniem i tylko przy świetle latarni stale utwierdzonych najmniej na dwa metry ponad powierzchnię gruntu gdzie się pracuje.

Przy ładowaniu i wyładowywaniu koszów i kubłów z naczyniami szkłanymi lub kamionkowymi zawierającymi przedmioty palne, nie wolno takowych wozić na karach, ani też nosić na barkach lub na plecach, lecz tylko za rękę, którymi owe opakowania są opatrzone.

Władza portowa upoważniona jest zezwalać na wyjątki od tych przepisów.

§. 18.

Wyładowujący winien uwiadomić dowódcę statku a ten właściwą Władzę policyjną lub portową (porównaj §§. 16 i 17) i nadto wszystkich, którzy przy ładowaniu lub wyładowywaniu przedmiotów palnych będą zatrudniani, o niebezpieczności ognowej u takowych a to także w tym razie, gdy już sam rodzaj opakowania i oznaczenie takowego wskazuje, że to są przedmioty palne.

Również uwiadomić ma o tem:

- a) ów, który wyładowującemu posyła towary do ładowania, tegoż wyładowującego;
- b) ów, który komuś innemu a nie wyładowującemu posyła towary do ładowania celem pośłania dalej, swego bezpośredniego następcę.

Przepisy niniejszego paragrafu nie stosują się do posyłek oleju skalnego oczyszczonego.

B. Materiały gryzące.

§. 19.

Kwasy mineralne płynne, kwas siarczany, kwas solny, kwas azotowy — z wyjątkiem czerwonego dymiącego kwasu azotowego (porównaj co do takowego §. 8) — podlegają następującym przepisom:

1. Jeżeli wytwory te posyłane są w baniach, flaszach lub kamionkach, naczynia te powinny być szczelnie zamknięte, dobrze zapakowane i umieszczone w osobnych pakaach lub koszach plecionych, opatrzonych w mocne przyrządy do wygodnego noszenia.

2. Jeżeli takowe posyła się w naczyniach metalowych, drewnianych lub gumowych, naczynia te powinny być całkiem szczelne i opatrzone dobremi zamknięciami

§. 20.

Kwas azotowy i kwas siarczany umieszczać należy w oddzielnych lokalach w jak największej od siebie odległości, która wynosić ma w kierunku poziomym najmniej dziesięć metrów; oba te kwasy nie powinny nigdy leżeć bezpośrednio przy materiałach zapalających się łatwo.

Naczynia z kwasami umocować należy na statkach w taki sposób, żeby się o siebie nie obijały, ani też spaść nie mogły.

Mieszaniny kwasu siarczanego i azotowego są od posyłania wyłączone.

Gdy kwas siarczany, kwas azotowy lub kwas solny posyła się w ilościach nie przenoszących dziesięciu kilogramów, wolno w tej samej posyłce łączyć je tak ze sobą jak i z innymi przedmiotami, nie należącymi ani do rozsadzających ani do lugowców gryzących, ani też do materiałów palnych. Przedmioty te powinny wtedy być w naczyniach szczelnie zamkniętych, mocno opakowane słomą, sianem, otrębami, trocinami lub ziemią wymoczkową albo innymi sykimi materiałami.

§. 21.

Przy ładowaniu i wyładowywaniu naczyń z kwasami unikać należy wstrząśnień; koszów i kubłów z naczyniami szkłanymi lub kamionkowymi nie wolno wozić na karach, ani też nosić na barkach lub na plecach, lecz tylko za rękę, którymi owe opakowania są opatrzone.

§. 22.

Wyładowujący winien uwiadomić dowódcę statku a ten wszystkich, którzy przy ładowaniu lub wyładowywaniu materiałów gryzących będą zatrudniani, o niebezpieczności takowych i to także w tym razie, gdy już sam rodzaj opakowania i oznaczenie takowego wskazuje, że to są przedmioty niebezpieczne.

Również uwiadomić ma o tem:

- a) ów, który wyładowującemu posyła towary do ładowania, tegoż wyładowującego;
- b) ów, który komuś innemu a nie wyładowującemu posyła towary do naładowania celem pośłania dalej, swego bezpośredniego następcę.

6. Postanowienia końcowe.

§. 23.

Wykroczenia przeciwko przepisom powyższym, o ile nie podlegają postanowieniom ustaw karnych, karane być mają w Państwie niemieckiem grzywnami w kwocie aż do 60 marek lub aresztem aż do dni 14, w Austrii według postanowień, tyczących się wykroczeń przeciwko przepisom policyjnym.

Zarazem postanawia się, że wykroczenia przeciwko powyższym przepisom, o ileby takowe nie podległy postanowieniom ustaw karnych, karane

będą w Austrii według rozporządzenia ministerialnego z dnia 30. września 1857 (Dz. u. p. Nr. 198).

Przestrzeganie tych przepisów i nadzór nad ich wykonywaniem w Austrii, o ile nie chodzi o sprawy, które stosownie do Porządków portowych i brzegowych, wydanych dla poszczególnych przystanków nadłabskich, przekazane są intendentom portowym i brzegowym lub powierzone jakiejkolwiek innej służbie nadzorczej rzeki, porucza się Władzom pościgowym powiatowym jako Władzom żeglarskim pierwszej instancji w przydzielonych im okręgach żeglugi. Władze te winny używać do współdziałania służby nadzorczej rzeki, żandarmeryi, jakoteż zwierzchników gmin nadbrzeżnych.

Badeni r. w.

Glanz r. w.